

Boodschap van paus FRANCISCUS voor de veertigdagentijd 2022

***Laten we onophoudelijk goed doen; want als we de moed niet opgeven,
zullen we te zijner tijd de oogst binnenhalen.
Laten we dus, zolang we tijd hebben, goed zijn voor allen (Gal 6, 9-10a)***

Dierbare broeders en zusters

De veertigdagentijd is een gunstige tijd voor persoonlijke en gemeenschappelijke vernieuwing omdat zij ons leidt naar het paasmysterie van de dood en de verrijzenis van Jezus Christus. Voor ons op weg gaan naar Pasen in de veertigdagentijd 2022 doen we er goed aan de aansporing van de Heilige Paulus aan de Galaten te overwegen: *Laten we onophoudelijk goed doen; want als we de moed niet opgeven, zullen we te zijner tijd de oogst binnenhalen. Laten we dus, zolang we tijd hebben (kairos), goed zijn voor allen (Gal 6,9-10).*

1. ZAAIEN EN OOGSTEN

Met deze woorden roept de apostel het beeld op van zaaien en oogsten, dat Jezus zo dierbaar is (cf. Mt 13). De Heilige Paulus spreekt over een *kairos*: een gunstige tijd om het goede te zaaien met het oog op een toekomstige oogst. Wat is deze gunstige tijd voor ons? De veertigdagentijd is zeker zo'n geschikte tijd, maar dat geldt ook voor ons hele aardse bestaan, waarvan de veertigdagentijd in zekere zin een voorafbeelding¹ is. In ons leven krijgen hebzucht, hoogmoed en het verlangen om te bezitten, te vergaren en te consumeren maar al te vaak de overhand, zoals we zien in de evangelische gelijkenis over de dwaze man die dacht dat zijn leven veilig en zeker was door de overvloed van graan en goederen die hij in zijn schuren had opgeslagen (cf. Lc 12,16-21). De veertigdagentijd roept ons op tot bekering, tot een mentaliteitsverandering, opdat we de waarheid en de schoonheid van het leven niet zozeer zouden vinden in het bezitten als wel in het geven, niet zozeer in het vergaren als wel in het zaaien van het goede en in het delen.

De eerste zaaier is God zelf die *overvloedig zaadjes van goedheid blijft zaaien in onze menselijke*

¹ Cf. Heilige Augustinus, *Serm.* 243, 9,8; 270, 3; *Fr. in Ps.* 110, 1.

familie (Encycliek *Fratelli tutti*, nr. 54). In de veertigdagentijd zijn we geroepen om Gods gave te beantwoorden door open te staan voor zijn *levend en krachtig Woord* (Heb 4,12). Regelmatig luisteren naar Gods Woord doet onze bereidheid om ernaar te handelen toenemen (cf. Jak 1,21) en maakt ons leven vruchtbaar. Als deze realiteit ons al vreugde geeft, hoeveel te meer dan de oproep om *Gods medewerkers* te worden (1 Kor 3,9), door de gunstige gelegenheid te benutten (cf. Ef 5,16) om goedheid te zaaien. Deze oproep om het goede te zaaien, moeten we niet zien als een last maar als een genade waardoor de Schepper ons actief wil verenigen met zijn eigen onbaatzuchtige gulhartigheid.

Hoe zit het met de oogst? Zaaïen we niet om te oogsten? Natuurlijk! De Heilige Paulus wijst op de nauwe band tussen zaaien en oogsten wanneer hij zegt: *Wie karig zaait, zal karig oogsten; wie overvloedig zaait, zal overvloedig oogsten* (2 Kor 9,6). Maar over wat voor oogst hebben we het dan? Een eerste vrucht van het goede dat we zaaien wordt zichtbaar in onszelf en in ons dagelijkse leven, zelfs in de kleinste gebaren van goedheid. In God gaat geen enkele daad van liefde, hoe klein ook, en geen enkele *genereuze krachtinspanning* ooit verloren (cf. Apostolische exhortatie *Evangelii gaudium*, nr. 279). Zoals we een boom herkennen aan zijn vruchten (cf. Mt 7,16-20), zo straalt een leven vol goede werken licht uit (cf. Mt 5,14-16) en verspreidt het de geur van Christus in onze wereld (cf. 2 Kor 2,15). Vrij van zonde God dienen, brengt vruchten van heiligheid voort voor het heil van allen (cf. Rom 6,22).

In feite zien we slechts een klein deel van de vruchten van wat wij zaaien, want volgens de evangelische levenswijsheid, *zaait de een en maait de ander* (Joh 4,37). Juist door te zaaien voor het welzijn van anderen, delen we in Gods eigen gulhartigheid: *het is echt nobel om, vertrouwend op de verborgen kracht van de zaadjes van goedheid die we zaaien, processen in gang te zetten waarvan anderen de vruchten zullen plukken* (Encycliek *Fratelli tutti*, nr. 196). Het goede zaaien voor anderen bevrijdt ons van bekrompen eigenbelang en doordrenkt onze daden met belangeloosheid, en maakt ons deelgenoot aan het wonderlijke perspectief van Gods welwillende plannen.

Het Woord van God verruimt en verheft onze visie: het zegt ons dat de ware oogst de eschatologische oogst is op de laatste dag, de dag waarop de zon niet ondergaat. De door ons leven en daden voortgebrachte vruchten zijn *vruchten voor het eeuwige leven* (Joh 4,36), onze *schat in de hemel* (Lc 12,33; 18,22). Jezus zelf gebruikt het beeld van de graankorrel die in de aarde sterft om vruchten voort te brengen (cf. Joh 12,24) als symbool voor zijn dood en verrijzenis (cf. Joh 12,24); terwijl de Heilige Paulus hetzelfde beeld gebruikt om te spreken over de verrijzenis van ons lichaam: *Wat gezaaid wordt in vergankelijkheid, verrijst in onvergankelijkheid; wat gezaaid wordt in zwakte, verrijst in macht. Een natuurlijk lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam verrijst* (1 Kor 15,42-44). Deze hoop op de verrijzenis is het grote licht dat de verrezen Christus in de wereld brengt: *Als wij enkel voor dit leven onze hoop op Christus hebben gevestigd, zijn wij het meest van alle mensen te beklagen. Maar zo is het niet! Christus is opgestaan uit de doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn* (1 Kor 15,19-20). Zij die innig in liefde met Hem verenigd zijn en *als het ware vergroeid zijn met zijn dood* (Rom 6,5), zullen ook met Hem verenigd opstaan om eeuwig te leven (cf. Joh 5,29): *dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het koninkrijk van hun Vader* (Mt 13,43).

2. LATEN WE ONOPHOUELIJK GOED DOEN

De verrijzenis van Christus bezielt de aardse hoop met de *grote hoop* van het eeuwige leven en brengt de kiem van de verlossing al binnen in de tegenwoordige tijd (cf. Benedictus XVI, Encycliek *Spe salvi*, nrs. 3. 7). Bittere teleurstelling over verbrijzelde dromen, diepe bezorgdheid over de uitdagingen die voor ons liggen en ontmoediging over onze armzalige middelen, kunnen ons in de verleiding brengen onze toevlucht te zoeken in zelfgenoegzaamheid en onverschilligheid voor het lijden van anderen. Want zelfs onze beste middelen zijn beperkt: *Ook wie jong is, wordt moe en raakt uitgeput, en jonge mannen kunnen zeker bezwijken* (Js 40,30), maar God *geeft de vermoeide weer kracht en de onvermogene een overvloed aan macht*. [...] *Zij die hopen op de Heer, vernieuwen hun kracht en slaan hun vleugels uit als adelaars; zij lopen en worden niet moe, zij rennen en raken niet uitgeput* (Js 40,29.31). De veertigdagentijd roept ons op om ons geloof en onze hoop op de Heer te stellen (cf. 1 Pe 1,21), want alleen als we onze blik op de verrezen Christus richten (cf. Heb 12,2), zullen we gehoor kunnen geven aan de oproep van de Apostel: *Laten we onophoudelijk goed doen* (Gal 6,9).

Laten we niet moe worden te bidden. Jezus leerde ons dat we moeten *blijven bidden en de moed niet opgeven* (Lc 18,1). We moeten bidden omdat we God nodig hebben. Zelfgenoegzaamheid is een gevaarlijke illusie. Als de pandemie onze persoonlijke en maatschappelijke kwetsbaarheid heeft doen voelen, kan deze veertigdagentijd ons de troost van het geloof in God doen ervaren, want zonder Hem kunnen wij niet standhouden (cf. Js 7,9). Niemand kan zich alleen redden want we zitten allemaal in hetzelfde schuitje te midden de stormen van de geschiedenis². En zeker kan niemand gered worden zonder God, want alleen het paasmysterie van Jezus Christus zegeviert over de donkere wateren van de dood. Het geloof bespaart ons de lasten en de beproevingen van het leven niet maar stelt ons wel in staat ze het hoofd te bieden in verbondenheid met God in Christus, met de grote hoop die niet teleurstelt en waarvan het onderpand de liefde is die God door de Heilige Geest in onze harten heeft uitgestort (cf. Rom 5,1-5).

Laten we niet moe worden het kwaad uit ons leven te bannen. Moge het vasten waartoe de veertigdagentijd ons oproept, onze geest sterken in de strijd tegen de zonde. *Laten we niet moe worden om vergeving te vragen in het sacrament van boete en verzoening*, wetend dat God niet moe wordt ons te vergeven³. *Laten we niet moe worden te strijden tegen de begeerte*, de zwakheid die ons aanzet tot egoïsme en alle kwaad, en die in de loop van de geschiedenis allerlei wegen vindt om mannen en vrouwen tot zonde te verleiden (cf. Encycliek *Fratelli tutti*, nr. 166). Eén ervan is de verslaving aan de digitale *media*, die de menselijke relaties verarmt. De veertigdagentijd is de gunstige tijd om deze verleidingen te weerstaan en in plaats daarvan een meer integrale vorm van menselijke communicatie te cultiveren (cf. *ibid.*, nr. 43), die bestaat uit *authentieke ontmoetingen* (*ibid.*, nr. 50), van aangezicht tot aangezicht.

² Cf. *Bijzonder gebedsmoment ten tijde van de pandemie* (27 maart 2020).

³ Cf. *Angelus*, 17 maart 2013.

Laten we onophoudelijk het goede doen in concrete daden van naastenliefde. Laten we in deze veertigdagentijd blijmoedig aalmoezen geven (cf. 2 Kor 9,7). God *die de zaaier zaad verschaft en brood als voedsel geeft* (2 Kor 9,10), schenkt dat ook aan ieder van ons, niet alleen opdat wij onze honger zouden kunnen stillen, maar ook opdat wij onze edelmoedigheid zouden kunnen uitdrukken in het goed zijn voor anderen. Het is waar dat we ons hele leven tijd hebben om het goede te zaaien, maar laten we deze veertigdagentijd vooral benutten om te zorgen voor onze naasten en om onze gewonde broeders en zusters nabij te zijn op hun levensweg (cf. Lc 10,25-37). De veertigdagentijd is een gunstige tijd om mensen in nood op te zoeken en niet uit de weg te gaan; om hen die uitzien naar een luisterend oor en een bemoedigend woord aan te spreken en niet te negeren; om hen die lijden onder eenzaamheid te bezoeken en niet in de steek te laten. Laten we de oproep om goed te zijn *voor allen* in praktijk brengen door de tijd te nemen om de minste en weerloze mensen, de verlaten en verachte mensen, de gediscrimineerde en gemarginaliseerde mensen lief te hebben (cf. Encycliek *Fratelli tutti*, nr. 193).

3. WE ZULLEN OOGSTEN ALS WE DE MOED NIET OPGEVEN

De veertigdagentijd herinnert ons er elk jaar aan dat *goedheid, samen met liefde, gerechtigheid en solidariteit nooit voor eens en altijd verworven zijn; ze moeten elke dag opnieuw gerealiseerd worden* (*ibid.*, nr. 11). Laten wij God vragen ons de geduldige volharding van de boer te geven (cf. Jak 5,7) om onvermoeibaar het goede, stap na stap, te realiseren. Als we vallen, laten we dan onze hand uitsteken naar de Vader, die ons altijd weer opricht. Als we verdwaald zijn, als we misleid worden door de verlokkingen van de boze, laten we dan niet aarzelen om terug te keren tot God die *rijklijk vergeeft* (Js 55,7). Laten we in deze tijd van bekering, gesteund door Gods genade en door de gemeenschap van de Kerk, niet moe worden het goede te zaaien. Het vasten bewerkt de grond, het gebed bevloeit hem en de naastenliefde maakt hem vruchtbaar. Laten we vast ervan overtuigd zijn dat we zullen oogsten als we de moed niet opgeven en dat we met de gave van de volharding de belofte zullen ontvangen (cf. Heb 10, 36) van onze eigen redding en die van wie naar ons luisteren (cf. 1 Tim 4, 16). Door de broederlijke liefde tegenover allen te cultiveren, worden wij verenigd met Christus, die zijn leven voor ons gegeven heeft (cf. 2 Kor 5,14-15) en proeven wij nu al de vreugde van het Koninkrijk der hemelen, waarin God uiteindelijk *alles in allen* zal zijn (1 Kor 15,28).

Moge de Maagd Maria, die in haar schoot de redder droeg en die *alles in haar hart bewaarde en erover nadacht* (Lc 2,19), voor ons de gave van geduld verkrijgen. Moge zij ons vergezellen met haar moederlijke aanwezigheid, zodat deze tijd van bekering vruchten van eeuwig heil mag voortbrengen.

Rome, bij Sint-Jan van Lateranen, op 11 november 2021, gedachtenis van Sint-Maarten, bisschop.

+ **Franciscus**